

Stockholms kommun

Rektorn vid Engelbrektsskolan

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Engelbrektsskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn i Engelbrektsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Engelbrektsskolan besöktes av Skolinspektionen den 27 mars 2013.

Fakta om skolan

Engelbrektsskolan är en kommunal skola i Stockholms kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 samt fritidshem och fritidsklubb. Vid tillsynsbesöket bedrivs verksamheten i två provisoriska lokaler, den ena i anslutning till Gärdesskolan med verksamhet för elever i förskoleklass och årskurserna 1-3 och den andra vid Campus Kondradsberg med verksamhet för eleverna i årskurserna 4-9 samt fritidsklubb. Skolan har vid tiden för tillsynen totalt 743 elever, varav 53 i förskoleklassen. Sammanlagt 236 elever är inskrivna i skolans fritidshem.

Skolans ledningsgrupp består av en rektor, tre biträdande rektorer med en tjänstgöringsgrad på sammanlagt 2,5 tjänster samt en intendent. De biträdande rektorerna har enligt rektorn ett delegerat ansvar för den dagliga verksamheten inklusive elevvården medan rektorn har det övergripande ansvaret. Därutöver finns sex arbetslagsledare med visst ledningsansvar.

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2012 nådde 80 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. Detta är bättre resultat än för både kommunen (77 procent) och riket (72 procent). För svenska visar den nationella statistiken att 84 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov. Även detta är bättre än resultaten för både kommunen (77 procent) och riket (72 procent). Flickorna vid Engelbrektsskolan har genomgående bättre resultat jämfört med pojkarna i både matematik och svenska. Skolan har inte uppvisat någon sammanställning av elevernas samlade kunskapsresultat i de ämnen där det finns kunskapskrav vid slutet av årskurs 3.

För årskurs 6 visar den nationella statistiken för år 2012 att 91 procent av de elever som deltog nådde kravnivån på samtliga delproven i engelska. Detta ligger på samma nivå som resultatet för kommunen (91 procent) men högre än för riket (87 procent). I matematik var motsvarande siffra 93 procent vilket är högre än värdet för kommunen (83 procent) och för riket (79 procent). I svenska uppnådde 92 procent av de elever i årskurs 6 som deltog kravnivåen på samtliga delprov. Skolan har inte uppvisat någon egen sammanställning av elevernas samlade kunskapsresultat i slutet av årskurs 6.

Enligt den nationella statistiken för Engelbrektsskolan år 2012 var det genomsnittliga meritvärdet 255 poäng i årskurs 9, jämfört med 211 poäng för riket. Under de senaste fem åren har meritvärdet på Engelbrektsskolan varierat något mellan som högst 259 poäng år 2011 och som lägst 246 poäng år 2008. Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde målen i alla ämnen läsåret 2011/12 var 90 procent vilket är nästintill lika många som föregående år. Motsvarande siffra för kommunen var 76 procent och för riket 77 procent.

Skillnaderna i kunskapsresultat för årskurs 9 mellan flickor och pojkar visar att flickornas resultat har förbättrats jämfört med 2011 medan pojkarnas resultat har försämrats. Det finns också påtagliga betygsskillnader mellan flickor och pojkar. I vissa ämnen, bland annat bild, hem- och konsumentkunskap och moderna språk har betydligt fler flickor fått betyget MVG.

Andelen elever behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program och yrkesförberedande program år 2012 var nästintill 100 procent. Detta är något bättre resultat än läsåret 2010/11.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Engelbrektsskolan visar att eleverna ges förutsättningar att nå målen för utbildningen och att de når goda kunskapsresultat, även om de ytterligare kan förbättras. Resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 3, 6 och 9 ligger över genomsnittet för kommunen och för riket med undantag av resultatet i engelska för årskurs 6 där resultatet ligger på samma nivå som kommunen.

Enligt rektorn pågår ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan som dock kan förbättras. Tillsynen visar att det saknas en sammanställning av elevernas kunskapsresultat i de ämnen och årskurser som det finns kunskapskrav i. För att kunna vidta tillräckliga åtgärder krävs det också att skolan utvecklar en mer samlad analys av kunskapsresultaten utifrån övergripande kunskapssammanställningar över de ämnen där det finns nationella kunskapskrav. Bland annat behöver skolan fördjupa sina analyser av skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar.

Vid Engelbrektsskolan får de elever som behöver det särskilt stöd och för dessa elever utarbetas åtgärdsprogram. Rutinerna för detta är enligt rektorn väl förankrat bland personalen och beslut om åtgärdsprogram fattas av de biträdande rektorerna i samråd med skolans elevhälsa. Tillsynen visar dock att det finns vissa brister i skolans åtgärdsprogram, till exempel behöver det framgå hur de föreslagna åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolans beslut om anpassad studiegång behöver också tydliggöras med avseende på att det är oklart vilka ämnen som ingår respektive inte ingår i elevens utbildning.

Enligt rektorn säkerställs likvärdiga bedömningar av elevernas kunskaper bland annat genom att lärarna samverkar i bedömningen av de nationella ämnesproven.

Engelbrektsskolan är enligt rektorn trygg och kränkningar eller bråk förekommer mycket sällan. Även de elever som Skolinspektionen samtalat med uppfattar skolan som mycket trygg. Däremot visar skolans egen utvärdering liksom Skolinspektionens enkäter till elever i årskurs 5 och 9, vårdnadshavare och personal att en stor andel elever och föräldrar uppfattar att det finns brister i trygghet och studiero och brister i skolans arbete med att förebygga kränkningar och diskriminering. Enligt rektorn har extra insatser vidtagits för att komma tillrätta med de upplevda bristerna men också för att närmare analysera resultaten. En förklaring till resultaten är troligen enligt rektorn att såväl elever som föräldrar ställer mycket höga krav på verksamheten vilket gett utslag i visst missnöje. Mot bakgrund av de resultat som både Skolinspektionens enkäter och skolans egen utvärdering visar, är det angeläget att skolledningen fortsätter arbetet med att analysera resultaten och vidta åtgärder för att komma tillrätta med de upplevda bristerna.

Skolan har en aktuell plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Där finns bland annat åtgärder presenterade för att komma tillrätta med de identifierade bristerna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 19 augusti 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att rektorn fattar beslut om anpassad studiegång som anger vilka ämnen som ska ingå respektive inte ingå i elevens utbildning.
- Utarbeta åtgärdsprogram som anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering*Anpassad studiegång*

Om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får enligt skollagen avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) göras. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionen har tagit del av ett par beslut om anpassad studiegång för elever vid Engelbrektskolan. Besluten är från vårterminen respektive höstterminen 2012 och fattade av rektorn. I beslutet från vårterminen 2012 anges bland annat att eleven är befriad från undervisning två dagar i veckan. Däremot är det oklart vilka ämnen som eleven ska läsa respektive inte ska läsa. Att ett beslut är tydligt utformat är av stor betydelse för att den enskilde eleven ska förstå vad beslutet innebär och vilka konsekvenser det medför. Beslut om anpassad studiegång behöver därför tydliggöras.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram från Engelbrektskolan inklusive bilagor och pedagogiska utredningar med beslut. Av dokumentationen framgår bland annat elevens styrkor, vilka behov eleven har, mål samt vilka konkreta åtgärder som skolan avser vidta. Enligt rektorn följs åtgärderna upp och insatserna utvärderas. Däremot saknas information i åtgärdsprogrammen om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att de finns brister i besluten om anpassad studiegång och i åtgärdsprogrammen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 9 och 12 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Utarbeta skriftliga bedömningar av grundskoleelevernas kunskapsutveckling när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Motivering

Skriftliga bedömningar

Enligt skollagen ska det i de fall där ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne i grundskolan skrivas en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling. Bedömningen bör i varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskraven eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskraven som eleven inte nått.

Skolinspektionen har tagit del av dokument som skolan benämner Bilaga till betyg, skriftligt underlag. Av dessa framgår till exempel att eleven inte deltagit i undervisning eller deltagit i alltför få timmar för att få betyg. Däremot framgår inte vilka kunskaper eleven tillägnat sig. Ett av underlagen gäller en elev i årskurs 8 som inte uppnått alla målen i ämnet svenska. En skriftlig bedömning ska skrivas i de fall eleven inte fått godkänt betyg i ett avslutat ämne och kan således inte skrivas för en elev i årskurs 8 i ämnet svenska.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister avseende skolans skriftliga bedömningar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 13 § och 22 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn ska också skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Av intervju med rektorn och av den verksamhetsredogörelse som rektorn skickat in till Skolinspektionen inför tillsynen av Engelbrektsskolan framgår att det bedrivs ett aktivt kvalitetsarbete på skolan. Elevernas kunskapsresultat följs upp bland annat via betygs- och provsammanställningar och förvaltningens sammanställningar av skriftliga omdömen. Värdegrundsarbetet följs upp via enhetens egen trivselenkät och stadens brukarundersökning. Enligt rektorn har dock kvalitetsarbetet inte fungerat fullt ut och behöver utvecklas. Bland annat saknas vissa analyser av elevernas samlade kunskapsresultat. Rektorn uppger att någon närmare analys av skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar i årskurs 9 inte har genomförts, till exempel beträffande varför pojkarnas resultat sjunkit under de senaste åren eller varför flickorna fått betydligt högre betyg i vissa ämnen.

Någon sammanställning av kunskapsresultaten i årskurserna 3 och 6 i de ämnen där kunskapskrav finns har inte Engelbrektsskolan uppvisat för vårterminen 2012. I skolans kvalitetsredovisning för 2012 presenteras vissa kunskapsresultat och en översiktlig analys av kunskapsresultaten. För att kunna vidta tillräckliga åtgärder krävs dock att skolan utvecklar en mer samlad analys av kunskapsresultaten utifrån övergripande kunskapssammanställningar över de ämnen där det finns nationella kunskapskrav.

Utredningen visar att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Jens Pettersson
Utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Fritidshem inspekteras i anslutning till tillsynen av den grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka

åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).